

Conceptverslag Standaardisatieraad

Datum: Maandag 17 maart 13:30 – 15:30 uur

Locatie: MS Teams (digitaal)

Aanwezigen: Marc Mittelmeijer (voorzitter), Peter Boersema (KBb-e), Bert-Jan Geveke (DUO), Martijn Timmer (MBO Digitaal), Hans Louwhoff (SURF), Stephan de Valk (MEVW), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Cor-Jan Jager (OCW), Marianne Mulder (Kennisnet), Bas Kruiswijk (Bureau Edustandaard), Ewout Tenhagen (PO-Raad en VO-raad)

Afwezig: -

Gast sprekers: Mariska Zwinkels (OCW), Arjen Bienen & Jeroen de Ruig (e-space), Menno Scheers (SURF) en Peter Leijnse (SURF)

1. Opening

- De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

- Het conceptverslag wordt ongewijzigd vastgesteld

3. Update Bureau Edustandaard

- Bas Kruiswijk geeft een toelichting bij de update vanuit Bureau Edustandaard. Op 5 maart 2025 is in de Informatiekamer gesproken over het Informatiestelsel Onderwijs. Door de leden van de Informatiekamer is onderkend dat Edustandaard een belangrijke partij is om bij dit traject te betrekken.
- In de bijeenkomst van de Architectuurraad van januari zijn een aantal inhoudelijke onderwerpen besproken en het OAUTH-profiel en wijzigingen ten aanzien van de ROSA vastgesteld. Er is ook terugkoppeling gegeven vanuit de werkgroep Samenhang. Zij adviseren over inconsistenties en samenhang tussen architecturen. In de Architectuurraad is besproken hoe adviezen worden doorgevoerd. Er wordt gewerkt aan een werkagenda met elkaar met als doel om beter regie te voeren op de ontwikkeling van standaarden.

4. Toelichting plan van aanpak Informatiestelsel Onderwijs

- Mariska Zwinkels (OCW) geeft een toelichting op het Informatiestelsel Onderwijs. In november 2024 is in de Informatiekamer gesproken over het aanbrengen van meer structuur in het onderwijsdomein. Hierbij heeft de Informatiekamer zich laten inspireren door het ministerie van VWS. Door OCW is een plan van aanpak opgesteld en deze is op 5 maart 2025 in de Informatiekamer besproken. Deze aanpak bestaat uit twee fasen. In de eerste fase worden de doelen geformuleerd om na te streven. Ook wordt in kaart gebracht wat er al is aan informatie en lopende trajecten. In november 2025 zullen de uitkomsten op de agenda van de Informatiekamer staan. Hierna begint de strategiefase met als doel een overkoepelend verhaal te maken en verbindingen te leggen. In de Informatiekamer is commitment afgegeven voor co-creatie in dit traject en het maken van een bestuurlijke uitwerking. Daarnaast heeft de Informatiekamer aangegeven dat Edustandaard betrokken moet zijn en dat de Standaardisatieraad wordt geïnformeerd.

- De voorzitter vraagt wat de relatie is met het beleidsadvies ict-basisinfrastructuur voor het funderend onderwijs en met de referentiearchitecturen. Mariska antwoordt dat het een sector overstijgend verhaal wordt, niet sectorspecifiek. Wat betreft de referentiearchitecturen wordt er niets dubbel gedaan en gaat het om verbinden van wat er al is en zorgen voor logische doorstroming aldus Mariska.
Hans Louwhoff vult aan dat het gaat om de beleidslijn en visielijn gericht op sectoroverstijgende doelen. Uit alle doelarchitecturen een visie destilleren en met OCW een overkoepelende visie ontwikkelen.
Bert-Jan Geveke geeft aan dat er geopolitiek veel speelt en daardoor meer aandacht is voor de digitale weerbaarheid en autonomie. Dit is ook een bron van input voor deze visie. Hoe autonoom zijn we in het digitaal faciliteren van het onderwijs? Doen we nog wel de juiste stappen of moeten we meer urgentie creëren?
- De voorzitter concludeert dat de Standaardisatieraad graag betrokken blijft bij dit traject. Mariska doet de toezegging later in het traject een keer terug te komen in de Standaardisatieraad voor een update en om na te vragen of er zaken worden gemist in het concept.

Actie: De Standaardisatieraad wordt door het Bureau op de hoogte gehouden over het vervolgtraject rond het Informatiestelsel Onderwijs.

5. Toetsingsprocedure en pilot toetsing afsprakenstelsel Edu-V

- De voorzitter vraagt aan de leden van de Standaardisatieraad of de toetsingsprocedure kan worden vastgesteld om te gebruiken bij de toetsing van het afsprakenstelsel Edu-V. De Standaardisatieraad stelt de toetsingsprocedure vast.
- 6. Arjen Brien en Jeroen de Ruig geven een toelichting bij de toetsingsprocedure en hoe deze wordt toegepast. Met Edu-V is contact over het indienen van het afsprakenstelsel. Uit de procedure volgt dat Bureau Edustandaard een advies opstelt en een ROSA-scan uitvoert. Dit advies en de bevindingen uit de ROSA scan worden inhoudelijk besproken in de Architectuurraad. In de volgende vergadering van de Standaardisatieraad wordt dit advies ter goedkeuring voorgelegd aan de leden.
- Jeroen en Arjen geven aan dat voor de vernieuwde toetsingsprocedure wordt gezocht naar een tweede traject naast Edu-V. Ernst-Jan Heuseveldt geeft aan dat het wenselijk is om een ander type aanvraag als tweede traject te zoeken. Bijvoorbeeld met een partij die minder kennis heeft van standaardisatie als test.
- Hans Louwhoff geeft aan dat er een typo in een van de formulieren staat. Arjen geeft aan dat deze zal worden gecorrigeerd.
- Cor-Jan Jager vraagt of partijen zonder voorkennis worden ondersteund bij het indienen van aanvragen. Jeroen geeft aan dat er een uitgebreide intake plaatsvindt vooraf om toelichting te geven op het formulier. Dit hangt af van de indienende partij.
- De voorzitter vraagt of er aan de voorkant contact is met Edustandaard als een partij een standaard wil maken. Bas Kruiswijk geeft aan dat dit wel onze wens is maar dat niet alle partijen bekend zijn met Edustandaard dus dat dit niet altijd het geval is.
- Ewout Tenhagen geeft complimenten voor de samenwerking die tot stand is gebracht met Edu-V. Ewout vraagt zich af tot welk niveau Edu-V een afspraak moet indienen bij Edustandaard. Arjen geeft aan dat de criteria een leidraad zijn. Als er een release komt van het afsprakenstelsel met kleine wijzigingen, zul je de toetsingscriteria willen nalopen in de werkgroepen. Bij een grootschalige wijziging moet de procedure in zijn geheel worden doorlopen.

- De voorzitter concludeert dat de toetsingsprocedure is vastgesteld. Het afsprakenstelsel Edu-V is het eerste traject dat wordt getoetst. Er wordt nog gezocht naar een tweede partij/traject. In het najaar wordt geëvalueerd hoe de toetsingsprocedure wordt ervaren.

Besluit: De Standaardisatieraad stelt de toetsingsprocedure vast. Het afsprakenstelsel Edu-V is het eerste traject dat conform deze nieuwe procedure wordt getoetst. Er wordt nog gezocht naar een tweede partij/traject. In het najaar wordt geëvalueerd hoe de toetsingsprocedure wordt ervaren.

7. Governance op architectuur en onderwijsstandaarden

- Bas Kruiswijk geeft een toelichting op de inrichting van de architectuurdagen. Het Bureau wil deze in een andere vorm doorzetten. Doel daarbij is hoe we ervoor kunnen zorgen dat standaarden vroegtijdig bij Edustandaard worden aangemeld om eventuele overlap snel in beeld te hebben. Samen met vijf partijen willen we een werkgroep creëren om de governance vorm te geven. Deze partijen bestaan uit vertegenwoordigers van Kennisnet, SURF, MBO Digitaal, OCW en Edustandaard.
Stephan de Valk vindt het een goed initiatief. Het valt op dat de private sector nauwelijks vertegenwoordigd is als grote gebruikers van het stelsel, maar ook als partijen die over het onderwijsstelsel heen actief zijn. Bas Kruiswijk geeft aan dat hij namens Edustandaard erbij betrokken en dus mede namens private partijen inbreng doet.
- De voorzitter vraagt wat dit initiatief gaat toevoegen aan de notitie Spade dieper. Menno Scheers licht toe dat in de notitie Spade dieper de partijen worden gepositioneerd die zich dagelijks bezighouden met architectuur. Belangrijk element is dat architecten op beleidsmatig niveau actief zijn bij sectorpartijen. Voor sectoroverstijgende kaders moet je iets extra's organiseren.
- Voor Npuls is de eerste AKA opgesteld. Met de architecten binnen Npuls is afgestemd waarom een AKA belangrijk is. Voor veel Groeifondsprogramma's ontbreken de AKA's nog. Het is van belang dat de verantwoordelijke organisatie hierop actie onderneemt. Edustandaard biedt het platform om dit te organiseren en het belang ervan te onderstrepen. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van een AKA ligt bij de enterprise architectenteams van de opdrachtgevers, ondersteund door de sectorpartners (SURF, MBO Digitaal en Kennisnet). Het is de vraag wie de toetsing kan doen en of dit ook echt gebeurt.
- Hans Louwhoff geeft aan dat voorheen met Fons Dingelstad, CIO binnen OCW, is afgesproken dat OCW de longlist van Groeifondsprogramma's in de gaten houdt en de Groeifondsprogramma's bij elkaar brengt. Vanuit Edustandaard wordt de samenwerking op gang gebracht. Het signaleren van architecturale vraagstukken binnen de Groeifondsprogramma's vereist kennis.
- Ewout Tenhagen vraagt zich af of we ons niet ook op andere grote projecten naast de Groeifondsprogramma's moeten richten die ook gericht zijn op digitalisering in het onderwijs. Menno Scheers geeft aan dat Spade dieper ook over de andere projecten gaat. De aanleiding waren de Groeifondsprogramma's.
- Marianne Mulder geeft aan dat de Groeifondsprogramma's in beeld zijn, maar de signalering bij Edu-V ging bijvoorbeeld niet vanzelf. De afspraken rond samenwerking zijn nu wel goed gelukt. Het vereist lobbywerk van de sectorpartners geholpen door OCW. De commitment vanuit OCW moet door blijven lopen. De Informatiekamer is het escalatiekanaal als we er gezamenlijk niet uit komen. Daarnaast hebben we ooit met elkaar afgesproken dat we voor elk nieuw programma een ROSA-scan doen. Er zijn dus instrumenten die we kunnen toepassen, maar het moet wel gesignaleerd worden en duurzaam worden nageleefd.
- Joel de Bruijn geeft aan dat Edu-V een schoolvoorbeeld is van werken onder architectuur. De AKA is vormvrij omdat de AKA van vorm kan verschillen afhankelijk van het programma.

- Peter Boersema geeft aan dat het belangrijk is dat we problemen achteraf zien te voorkomen. Zet publiek en privaat evenwichtig in de governance. Zorg dat er aandacht blijft voor de implementatie van nieuwe standaarden. Stephan de Valk vult aan dat het belangrijk is om private partijen te consulteren. Zorg dat privaat is betrokken zodat hun perspectief (is het uitvoerbaar) wordt meegenomen.
- De voorzitter concludeert dat we nog iets scherper willen zijn op welke wijze we de governance op architectuur willen organiseren en regie erop krijgen zodat we fouten aan het einde zien te voorkomen. Het op tijd in de toetsingsprocedure krijgen van nieuwe standaarden blijft een aandachtspunt.

8. Self-sovereign Identity (SSI) en Wallets

Peter Leijnse van SURF geeft een presentatie over de ontwikkelingen en wat deze kunnen betekenen op het gebied van standaardisatie. De presentatie is als bijlage bijgevoegd.

9. Rondvraag en afsluiting

- De voorzitter sluit de vergadering.